

ročník IV.

pátek 12. ledna 2024

Motiv od Loužnice

foto Jana Matěásková

Milý čtenáři!

Tak jsme vyhlásili nulovou toleranci hazardu a vyházeli automaty z hospod. My přišli o nonstopy, města o desátek z neřesti. A slibovaný sociální efekt? Vejplatu můžete prohrát v ruletě na internetu, peníze kasírují televize za inzeráty a všechny ty sázkové kanceláře, jejichž jména se ani nesnažím zapamatovat, se můžou smíchy potřhat...

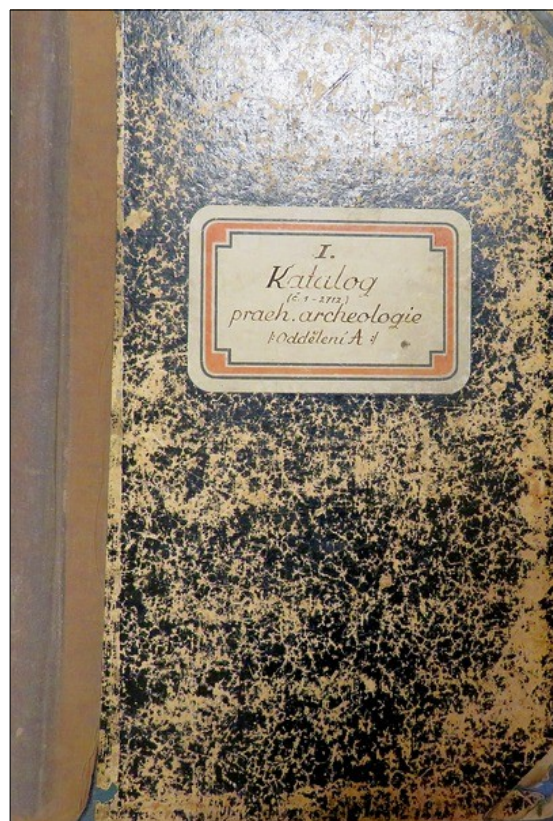

Výstava turnovského muzea *Z mouky, medu a voňavého koření – medaři a perníkáři v Pojizeří* byla prodloužena **do 14. ledna**.

Exponátem ledna se stává –
KATALOG PRAEHISTORICKÉ
ARCHEOLOGIE

V muzeích s archeologickými odděleními dlouhodobě probíhá systematická evidence archeologických nálezů, která se v posledních třech desetiletích posunula do digitálního záznamu. V případě turnovského muzea je prvotní evidence archeologických nálezů spojena s prof. Janem Filipem, rodákem z nedalekých Chocnějovic. Ten založil roku 1942 Katalog praehistorické archeologie, do něhož zapisoval Josef Varcl a později také Lumír Jisl. Představen je jak tento unikátní katalog ve dvou svazcích, tak i ukázky podoby zápisů.

Exponát můžete vidět a dozvědět se o něm více do 31. ledna v turnovském muzeu.

V areálu nemocnice v Turnově začne letos výstavba nového pavilonu s odhadovanými náklady přes 200 milionů korun. Bude v něm i urgentní příjem. Vypsání této zakázky schválili minulý týden akcionáři Krajské nemocnice Liberec (KNL), pod niž tato nemocnice patří. Pavilon ponese označení TA a jedná se o přístavbu mezi dvěma pavilony. Kromě urgentního příjmu a nové stanice anesteziologicko-resuscitačního oddělení (ARO) v něm budou i ambulance a nové zázemí IBD centra, které se specializuje na léčbu a prevenci chorob trávicího ústrojí.

Pod KNL patří nemocnice v Liberci, Turnově a Frýdlantě. Většinovým akcionářem je kraj a menšinovými jsou tři města, kde KNL působí.

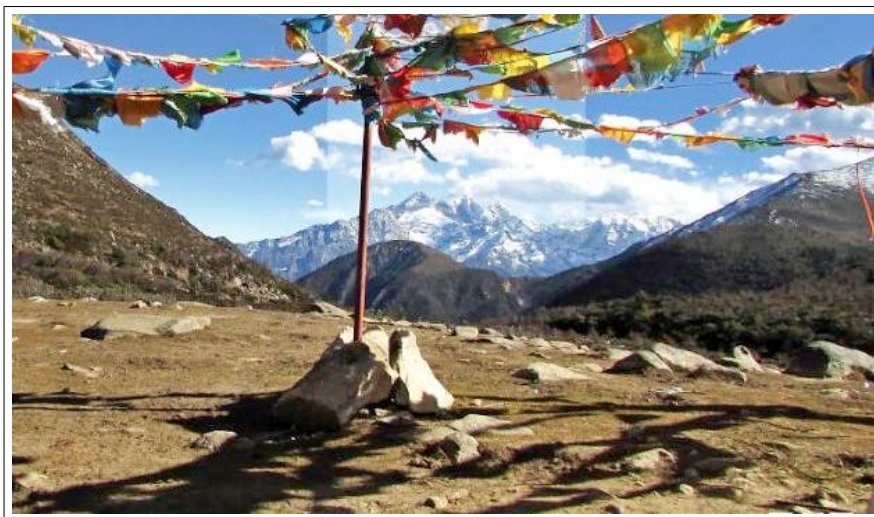
Podle starosty Turnov "překročil svůj stín", když se zastupitelé města před osmi lety rozhodli každoročně přispívat na čtyřmiliardovou výstavbu centra urgentní péče v Liberci. "Protože vnímáme, že to je důležitá záležitost pro celý segment zdravotnictví. Ale i tak není mnoho zastupitelstev, které by řeklo, že budou přispívat 7,2 milionu korun (ročně) na nějakou instituci, která je mimo to město. A ještě ten závazek byl a je velmi časově dlouhý," řekl Hocke. Příspěvek na výstavbu libereckého centra urgentní péče Turnov pošle naposledy letos. Od příštího roku bude sice město největšímu zdravotnickému zařízení v kraji přispívat více - osm milionů, tyto peníze ale budou použity na jiné investice KNL. Mezi ně patří právě výstavba pavilonu TA. (Genus)

Turnovské kulturní tipy:

středa 17. ledna od 18 hodin, kino Sféra

Ondřej Macka: Čína

Navštívíme národní park Huanglong s travertinovými jezírky, horské město Kangding s výhledem na nejvyšší horu provincie Sečuán Mynia Konka. Vypravíme se až na náhorní tibetskou plošinu do kláštera ve městě Litang. Podíváme se i do propagandistického památníku Maova Dlouhého pochodu. Projedeme se čínskými rychlovlaky po staré Hedvábné stezce okolo rozlehlých větrných elektráren do pouště Gobi. Navštívíme buddhistické svatyně v jeskyních Dunhuang i slavnou terakotovou armádu.

čtvrtek 18. ledna od 17 hodin, knihovna na vlakovém nádraží Turnov II

Po stopách Čechů v Austrálii a na Novém Zélandu

Češi v průběhu 20. století mířili do všech koutů světa. Zajímavé krajanské komunity se utvořily také u protinožců. Politolog a historik Martin Nekola na základě dlouholetého výzkumu této problematiky představí vybrané osobnosti a jejich fascinující životní příběhy. Pojdme se v lednu zahřát výletem do exotických jižních krajů a navíc se něco dozvědět o našich krajanech.

čtvrtek 18. ledna v 19.30 v divadle

Madame Rubinstein

Studio DVA, Praha

Tragikomický příběh královny kosmetického impéria Heleny Rubinstein a její největší rivalky Elizabeth Arden.

Sebestředná, ješitná a cynická, i tak by se dala popsat. Svou pílí a talentem pro obchod se vypracovala v jednu z nejbohatších žen světa. Nesnášela prázdné

tlachání, byla prostořeká a firmu řídila pevnou rukou do posledního dechu.
autor: John Misto, režie: Petr Svojtka, hrají: Dana Syslová, Milena Steinmasslová, Jiří Hána

autor: Václav Beran, divadlo Studio DVA

foto Václav Beran

rovensko p. t.

Rota Nazdar z.s. a Město Rovensko pod Troskami

zvou širokou veřejnost
na tradiční pietní vzpomínku

konanou na paměť tragického konce paraskupiny

ANTIMONY 2024

v sobotu

13. ledna 2024 od 13.00 hod.

u pamětních desek na náměstí v Rovensku pod Troskami.

Společně dojdeme i na plovárnu k domku čp. 428, kde byl výsadek 15. ledna 1943 dopaden a kde parašutisté Závorka a Jasínek ukončili svůj život.

Od 12.00 hod. předávání pamětních medailí v sále radnice.

lomnice n/p

Jednotka sboru dobrovolných hasičů města Lomnice nad Popelkou vyjela v roce 2023 k celkem 123 událostem. U těchto zásahů členové jednotky strávili celkem 189 hodin, po vynásobení počtem zasahujících se jedná o 1319 hodin. Lomničtí hasiči to uvedli ve výroční bilanci uveřejněné na facebookovém účtu. Větších událostí, kterých se naše jednotka zúčastnila v roce 2023 bylo hned několik. Koncem zimy jsme zasahovali u požáru penzionu v Bradech na Jičínsku. Největším letošním požárem, ale rozhodně bude požár pražců a štěpky v areálu tepelné elektrárny Tisová u Sokolova v Karlovarském kraji. Také nemohu opominout požár několika výrobních a skladovacích hal v areálu firmy Juta v Turnově. (Genus)

semily

Muzeum představí čtyři semilské fotografie

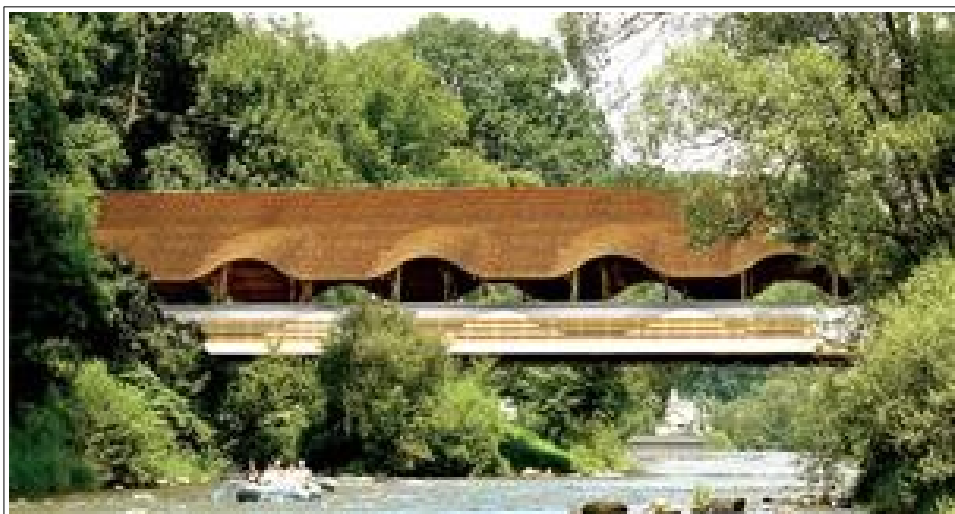
Čtyři regionální, originální fotografie – Miroslava Koudelku, Jiřího Salače, Vladimíra Jínu a Richarda Stehlíka – představí semilské muzeum **od 19. ledna** ve výstavním sále. Všichni tito bývalí členové (ve druhé polovině 20. století velmi populárního) semilského fotoklubu nejsou fotografy z povolání, ale ze snímků je patrné jejich zaujetí a vášně. Jejich fotografie jsou značně rozdílné. Jiří Salač se zaměřuje především na krajinu, Miroslav Koudelka je fotografem okamžiků života, hlavním tématem Vladimíra Jíny je sport a Richarda Stehlíka především flora a fauna podkrkonošské přírody.

Výstava originálních černobílých i barevných snímků bude doprovázena obrazovou slide show a na její zakončení 22. února je připraven vzpomínkový večer na semilský fotoklub. (mapg)

Výstava architekta Petra Fuchse mapuje nejen jeho architektonické projekty staveb a venkovních instalací, ale i originální studie dlouhodobých muzejních expozic.

Petr Fuchs vystudoval VŠUP v Praze. Svou projekční praxi započal ve Státním ústavu památkové péče a ochrany přírody a od roku 1980 se věnuje rekonstrukcím historických měst a objektů takzvaně na volné noze. Pod hlavičkou své firmy FUXTEAM realizoval se svými spolupracovníky několik muzej-

ních expozic a výstav doma i v zahraničí. Navrhuje také rodinné domy, okrajově se věnuje také scénografii a návrhům skla.

Vernisáž proběhne v muzeu **v pátek 12. ledna** v 17 hodin. Uvede ji profesor Vladimír Šlapeta a během večera zahraje saxofonista Jan Vávra se svými žáky.

Desátý ročník přehlídky severských filmů SCANDI míří do kin. Na skvělé filmy z Dánska, Švédska, Finska, Norska nebo Islandu se v lednu budou moci těšit i diváci kina Jitřenka v Semilech.

Přehlídku severských filmů v Jitřence zahájí ve středu **17. ledna** finská romantická komedie Čtyři malí dospělí, a to v rámci divácky oblíbeného cyklu "dámská jízda", kde nejen dámy mohou zhlédnout romantický film, dát si šampaňské a třeba i něco zajímavého vyhrát.

Den na to, **18. ledna**, je pro diváky v rámci filmového klubu připravena estonská komedie s názvem Na cestě s mámou, který se věnuje otázce života po životě.

V programu přehlídky pochopitelně nebude chybět hvězdný Mads Mikkelsen, kterého diváci znají například z filmu Chlast. Ve svém novém filmu Bastard odkryje v Semilech oblíbené kulisy severské historie a mytologie.

Fanoušci historie ocení i historické drama Polibek, v němž se diváci přenesou do roku 1913, kde se stanou svědky milostného vzplanutí na pozadí hrozícího válečného konfliktu.

Obdivovatelům nádherné severské krajiny by pak určitě neměl uniknout norský film Píseň země, který na velkém plátně semilského kina určitě vynikne. Margreth Olin vytvořila ohromující filmové dílo o životě, smrti, přírodě a prosté přítomnosti ve světě. Na pozadí závratně nádherných horských scénérií rodného Norska se vydává na existenciální cestu s vlastními stárnoucími rodiči, jejichž lidská přítomnost slouží jako měřítko rozlehlosti nekonečných přírodních prostor.

Tolik jen malá ochutnávka lednového severského menu. Kromě již zmíněných filmů v něm na diváky bude čekat ještě mnoho dalších snímků, a to včetně oblíbeného filmu Muž jménem Ove. (Semilské noviny)

14. leden od 15 hodin v Golfu

DOKTORSKÁ POHÁDKA

Víkendovou pohádku hraje *DS Třináctka Dolní Kalná* a bude se odehrávat na velkém jevišti.

Pohádka volně na motivy Velké doktorské pohádky Karla Čapka, přepracovaná do podoby divadelní hry pro malé diváky. Černokněžníkovi Magiášovi při záchvatu vzteku zaskočí pecka ze švestky. Nezbyvá mu než vyslat svého učedníka Vincka pro pomoc.

železnobrodsko

ŽELEZNÝ BROD – 15. 1. v 18 hodin v KC Kino Železný Brod

Severní Sulawesi – ráj pro fotografy (Michal Černý)

Část světa, která není hojně turisticky navštěvována a cestu si sem zatím našli většinou jen potápěči, jelikož podmořská biodiverzita je zde obrovská a Lembská úžina je doslova Mekkou podvodních makrofotografů. I když je mojí hlavní parketou fotografování pod vodou, nemohli jsme při této expedici vynechat ani návštěvu několika suchozemských parků, jelikož kdo by nenavštívil pravou indonéskou džungli, tak jako by v Indonésii snad ani nebyl. Rovněž výstup na sopku jsme si nemohli v této vulkanicky aktivní oblasti odeprít. Podíváme se rovněž na tradiční trhy v Tomohunu, kde se běžně dají zakoupit i jídla, která pro Evropana můžou působit poněkud bizarně.

LOUŽNICE – Zveme vás na vyprávění s promítáním fotografií o dobrodružném putování paní Moniky Klemšové s paddleboardem na Yukonu a řekách cestou starých zlatokopů do legendárního Dawsonu v Kanadě.

V pátek 19. ledna od 18 hodin v Kulturním domě - sokolovně v Loužnici.

SMRŽOVKA – V roce 2024 oslaví Smržovka 130 let od dokončení železniční trati mezi Smržovkou a Tanvaldem. Ozdobou trati je nepochybně smržovský viadukt. Při této příležitosti proběhne řada kulturních a společenských událostí. Proto město Smržovka, ve spolupráci s kulturním střediskem, vyhlašuje soutěž o návrh loga Viadukt 130.

Podrobnosti k soutěži najdete na webu města: <https://www.smrzovka.cz/> (Loužnický zpravodaj)

**ŽELEZNÝ
BROD –**

divadlo
kalich
Vás baví

LADY OSKAR

autoři
**Claude
Magnier
Mélanie
Guillaume
Jean
Franco**
podle slavné
komedie
Oscar

režie
a hlavní role
**JANA
PAULOVÁ**
překlad
Anežka
Svobodová

scéna
JAN KRÍŽ
kostýmy
SAMIHA
MALEH
hudba
MILAN
SVOBODA

Městské divadlo Železný Brod

ŽELEZNÝ BROD – V Městské galerii Vlastimila Rady můžete od 13. 1. do 10. 2. vidět výstavu *Paličková krajka*. Vernisáž proběhne **v pátek 12. 1.** od 16 hodin, těšit se můžete na předvádění paličkování a povídání o řemesle, představí se i ZUŠ Železný Brod. Vystavuje Kroužek paličkové krajky Lysá nad Labem pod vedením paní Heleny Kubíkové.

V půdních prostorech radnice je až do 22. 2. k vidění Putovní výstava nejlepších fotografií fotosoutěže Brody v Brodě 2023.

PUTOVNÍ **VÝSTAVA** NEJLEPŠÍCH
FOTOGRAFIÍ FOTOSOUTĚŽE
**BRODY V BRODĚ
2023**

Výstava nejlepších fotografií
**jedenáctého ročníku fotosoutěže
BRODY V BRODĚ**

Soutěž byla vyhlášena ve třech kategoriích:

**MĚSTO A OKOLÍ, ŽIVOT VE MĚSTĚ
a ŽENY V BRODECH**

ŽELEZNÝ BROD
PŮDNÍ PROSTORY RADNICE
8. 1. – 22. 2. 2024
po–so 9–16

NOVÁ PAKA – STÍHACÍ PILOT OTAKAR HRUBÝ, DFC 1. 11. 1913 – 15. 5. 1993

Národu, který si neváží hrdinů, hrozí, že nebude žádné mít, až je bude skutečně potřebovat Služba československých vojenských letců v Polsku, Francii a následně ve Velké Británii u Královského letectva (RAF) v období druhé světové války 1939 – 1945 patří k nejsvětlejším stránkám naší moderní vojenské historie a v široké veřejnosti je spojována s odvahou, hrdinstvím a vlastenectvím.

Někteří z oněch bezmála 2500 čs. letců již prosluli v počátečních válečných letech v bitvě o Francii (10. května – 22. června 1940) a následně v bitvě o Británii (10. července – 31. října 1940), kdy nacistické Německo utrpělo vůbec první válečnou porážku. Tehdy se na vítězství podílelo 88 čs. letců, ze kterých tři pocházeli právě z regionu Nové Paky – Stanislav Fejfar, Otakar Hrubý

a Adolf Vrána. Tehdejší britský premiér Winston Churchill nazval onu hrstku necelých 3000 vítězných letců RAF „The Few“ (těch několik) a od narození jednoho z nich – Otakara Hrubého uplynulo 1. listopadu 110 let...

Otakar se narodil po starší sestře Ludmile jako druhé dítě továrního mistra Jana Hrubého a jeho manželky Anny. Vyrůstal a mládí prožil v Nové Pace, kde absolvoval pět tříd obecné a tři ročníky měšťanské školy. Koncem srpna 1928 nastoupil do učení jako zámečnický učeň do textilní továrny Bohumila Schnabela v Nové Pace a setrval zde do srpna 1931. Současně si také v období od 15. 9. 1928 do 15. 4. 1930 doplňoval vzdělání na dvojtřídní odborné škole pokračovací rovněž v Nové Pace. Od 25. 8. 1931 až do 15. 5. 1932 pracoval v autodílně Josefa Kósiny nedaleko svého

*Sgt. Otakar Hrubý před Hurricanem
JU-P, 111. britská stíhací peruč,
základna Dyce, jaro 1941*

domova. 1. 10. 1932 byl přijat do Školy leteckého dorostu v Prostějově,

následující rok ji ukončil a byl přidělen k Leteckému pluku 5, 82. letce do Prahy. V září 1934 byl přemístěn k 83. letce do Brna a po kurzu leteckých střelců při VLU v Prostějově vtělen k Leteckému pluku 6, 74. letce v Hradci Králové. V únoru 1938 vstoupil do elementární pilotní školy v Chebu a v květnu téhož roku byl odeslán k pokračovacímu výcviku nejprve k Leteckému pluku 1 „T. G. Masaryka“ v Hradci Králové a později k Leteckému pluku 4 v Praze - Kbelích. V prosinci byl jmenován pilotem letcem. Po skončení výcviku 26. 1. 1939 byl zařazen ke 48. letce v Pardubicích, kde ho v březnu zastihla okupace německou armádou.

Již 4. 6. 1939 opustil společně se Stanislavem Fejfarem svůj domov a později s dalšími dvěma letci Josefem Dudou a Josefem Hudcem překročili 8. 6. 1939 hranice protektorátu do Polska. Byl hlášen u čs. vojenské skupiny v Krakově

a odplul do Francie. Z Paříže byl odeslán do Marseille, kde vstoupil do Cizinec-ké legie a odplul do alžírského Oranu v severní Africe. Zde byl přidělen k výcviku u 1. pěšího pluku Cizinecké legie v Sidi-Bel-Abbès. Po vypuknutí války byl k 3. 9. 1939 přemístěn k leteckému výcviku na severoafrických základnách v Tunisu a poté 11. 9. 1939 v Blidě. Od 1. 11. 1939 začal postupně operačně létat u stíhacích jednotek ERC 572, GC III/5 a GC I/10. Po kapitulaci Francie 29. 6. 1940 byl uvolněn od jednotky, odjel do Casablancy a přes Gibraltar připlul 16. 7. 1940 do anglického Liverpoolu. Po krátkém pobytu v čs. táboře v Cholmondeley Park byl poté přesunut k čs. depotu v Cosfordu. Dne 30. 7. 1940 byl přijat do RAF VR v britské hodnosti Sgt. a 18. 9. 1940 zařazen jako pilot F. Absolvoval přecvičení u 6. OTU Sutton Bridge, přešel k britské 111. stíhací peruti a účastnil se památné letecké

bitvy o Británii. V řadách této perutě dosáhl vynikajících bojových výsledků, získal jedno vzdušné vítězství a další tři nepřátelské letouny poškodil.

20. 5. 1942 byl přeložen k 313. čs. stíhací peruti a v polovině června odešel k 57. OTU do Hawardenu jako instruktor létání a k 15. 12. 1942 byl přidělen k 310. čs. stíhací peruti. V rámci této perutě se zúčastnil několika bojových akcí a rovněž operací při vylodění spojeneckých vojsk v Normandii. Svůj druhý operační turnus ukončil 3. 7. 1944 a byl přemístěn do čs. depotu v Cosfordu, koncem září 1944 nastoupil k 17. SFTS Caistor k pilotnímu výcviku na více-

motorové letouny. Následně absolvoval ještě jeden pokračovací výcvik v Granthamu. K 31. 12. 1944 byl F/Lt Otakaru Hrubému udělen Záslužný letecký kříž DFC. Ještě před finálním výcvikem u některé OTU byl 20. 3. 1945 odvolán do čs. depotu v Cosfordu, kde ho zastihl konec války.

Cosford, 10. května 1945. Air Marshal Sir Arthur Sheridan Barratt KCB, CMG, MC dekoruje F/Lt. Otakara Hrubého Záslužným leteckým křížem DFC

Do osvobozené vlasti se vrátil 26. 9. 1945. Po válce byl ustanoven velitelem letky u Leteckého pluku 12 v Praze - Kbelích a 1. 8. 1946 přemístěn k Vědeckému leteckému ústavu v Praze - Letňanech jako testovací pilot, kde působil až do února 1949. Dekretem MNO byl ke konci února 1949 zproštěn služby a dán na dovolenou s čekáním, v lednu 1950 byl zatčen StB a odvezen do Tábora nucených prací Mírov, odkud se domů vrátil 11. 6. 1951.

V Nové Pace postupně pracoval jako řidič v pivovaru, skladník v podniku SSaZ a nakonec v přádelně n. p. Velveta.

Po listopadu 1989 se dočkal plné rehabilitace, povýšení do hodnosti plukovníka letectva v. v. a v rodné Nové Pace mu bylo 3. května 1990 uděleno čestné občanství. U příležitosti 50. výročí bitvy o Británii byl na recepci v Londýně 12. července 1990 představen Jejím Veličenstvu královně Alžbětě, královně matce. Prezident ČSFR Václav Havel propůjčil plk. Otakaru Hrubému, DFC na Pražském hradě 8. května 1992 Řád Milana R. Štefánika III. třídy. Při výročí 100 let od jeho narození mu byla 1. listopadu 2013 v Nové Pace

slavnostně odhalena pamětní deska a je po něm pojmenována ulice. U příležitosti 80. výročí bitvy o Británii a 75. výročí konce druhé světové války byl jemu a dalším letcům Novopacka 12. září 2020 v Jírových sadech v Nové Pace odhalen pomník. V České Třebové nese jeho jméno místní klub plastikových modelářů.
ČEST JEHO SVĚTLÉ PAMÁTCE!

/ Za IPMS Krkonoše
Radim Karel, *Achát*

foto: archiv rodiny Hrubých;
prameny: Jan Rail, Jiří Micka:
Pačáci v odboji

tanvaldsko

Historickým vlakem na železniční trati z Tanvaldu do Harrachova na Jablonecku se budou moci zájemci letos nezvykle svézt i v zimě. V předchozích letech to bylo možné až od června. První takzvaná nostalgická jízda na Zubačce bude příští sobotu a během roku pak v dalších 48 termínech, loni jich bylo osm. Výrazné rozšíření provozu umožní podpora Libereckého kraje, řekl Petr Prokeš, ředitel Železniční společnosti Tanvald, která Zubačku provozuje. „A reagujeme i na to, že dlouhodobě jsme měli velkou poptávku od lidí, že by se rádi takto Zubačkou svezli i v zimě, když jsou na horách, kdy třeba tolik nepřeje počasí lyžování. Takže v letošním roce to je novinka,“ řekl Prokeš. Zájem o jízdy zvláštními vlaky na Zubačce roste, loni se jimi svezlo 16.150 cestujících.

Kvůli špatnému technickému stavu železniční trati ale po ní nemohou od letošního roku jezdit vlaky tažené ozubnicovou lokomotivou. Místo nich tak podle Prokeše použijí historické motoráčky přezdívvané Orchestrion a Singrovka. Jeden je z 60. let minulého století a druhý ze 70. let. U nich podle Prokeše nehrozí, že by Správa železnic zakázala jejich nasazení na této trati jako v případě ozubnicových lokomotiv. „Jsou to lehké motorové vozy. Jsou i lehčí než Stadlery, které tam jezdí pravidelnou dopravu, takže s tím není žádný problém,“ uvedl.

Ve zvýšené míře Liberecký kraj podporuje nostalgické jízdy od minulého roku. Na jízdy historických vlaků nejen v Kořenově, ale i v Martinicích v Krkonoších a Turnově loni přispěl více než třemi miliony korun, letos by to mělo být dokonce 7,3 milionu. (Genus)

Tanvaldské pověsti

Koho by nezajímaly pověsti ze známých míst? První osídlení Tanvaldu se datuje kolem roku 1600 na úpatí Špičáku v Horním Tanvaldu. Většina zdejšího území byla v té době pokryta hustým lesem. Dominantním kopcem byl od počátku osídlení bezpochyby Špičák se svým blízkým okolím, který byl opředen řadou lidových pověstí, které časem upadly v zapomnění. Připravili jsme pro vás novinku a tou budou nejrůznější pověsti z Tanvaldu a okolí. Zde přinášíme první z nich:

Poslední medvěd

Vpravo od silnice stoupající z Horního Tanvaldu z Hrnčířského kouta (místní název části Horního Tanvaldu) vzhůru na Honwart se nachází pověstí opředená tzv. Medvědí skála.

Na místě, kde dnes v Horním Tanvaldu stojí restaurace U Dubu, stál dle paměti první dům v Tanvaldu. Údajně se mělo jednat o hájenku. Jedné neděle šel hajný na bohoslužbu do vzdáleného kostela. Jeho syn využil příležitosti, vzal si otcovu pušku a spěchal vzhůru do lesa. Tam se posadil na velkou skálu, která v té době ležela v lese a s puškou připravenou ke střelbě vyhlížel nějaké dobrodružství. Po delším

čekání spatřil velké, jemu neznámé zvíře, na které ve vzrušení vystřelil a které padlo. Svou bezvládnou kořist nechal ležet a běžel zpět dolů do hájenky. Když se hajný vrátil domů, všiml si, že jeho puška není na obvyklém místě a je vybitá. Zároveň si všimnul neklidného chování svého syna, který zprvu ze strachu mlčel, ale pak otci přiznal svou dobrodružnou výpravu do lesa. Hajný se spolu se synem okamžitě vydal hledat kořist a na místě zjistil, že se jedná o statného medvěda. Od té doby v lesích na Tanvaldsku údajně už žádný medvěd nikdy nebyl spatřen a skále se začalo říkat „Medvědí“.

/ R. Seidel, *Tanvalský zpravodaj*

liberecký kraj

V Libereckém kraji nejvíce táhly Trosky

Ze státních hradů a zámků v Libereckém kraji loni nejvíce lákala zřícenina Trosky v Českém ráji, kam přišlo 95 166 lidí. To je skoro čtvrtina všech návštěvníků státních památek v kraji v minulém roce.

Na osm hradů a zámků v kraji přišlo 388 530 lidí, což je nejvíc za poslední čtyři roky, ale stále méně než v době před covidem, informovala regionální mluvčí Národního památkového ústavu Lucie Bidlasová.

Trosky měly loni zhruba o desetinu vyšší návštěvnost než o rok dříve a na pozici nejnavštěvovanější státní památky se vrátily po roční odmlce. Mimo ikonické zříceniny s věžemi Baba a Panna mělo loni v meziročním srovnání více návštěvníků i dalších pět z osmi státních hradů a zámků v Libereckém kraji. „Potvrzuje to tedy trend, že památky patří ke stálícím cestovního ruchu, navíc se nám pomalu navrácí zahraniční klientela, což je vidět u Frýdlantu. Ten je cílem polských turistů,“ uvedla Bidlasová. Právě i díky polským turistům měl loni zámek a hrad ve Frýdlantu na Liberecku nejlepší sezonu za poslední čtvrtstoletí. Na frýdlantský zámek přišlo 66 226 lidí, což je skoro o pětinu více než v roce 2022.

Více návštěvníků než Frýdlant měl loni v kraji kromě Trosek už jen zámek Sychrov na Liberecku, i když v jeho případě jde o propad. Za minulý rok na novogotický zámek nedaleko Turnova na okraji Českého ráje přišlo 87 654 turistů, což je meziročně méně zhruba o 4300 lidí. Úbytek návštěvníků zapříčinilo podle Bidlasové natáčení vánoční pohádky České televize Klíč svatého Petra. „Zavřeno bylo 14 dní od 30. května, což je doba zájezdů i školních výletů,“ dodala.

Kromě Sychrova meziročně ubylo návštěvníků už jen příhraničnímu hradu Grabštejn u Hrádku nad Nisou na Liberecku. V jeho případě byly důvodem stavební práce, které ovlivnily takřka celou sezonu. „Předělávalo se parkoviště pro veřejnost i přístupová cesta k hradu,“ uvedla Bidlasová. Grabštejn měl loni 15.726 návštěvníků, o rok dříve skoro 18 000.

(Náš REGION; foto NPÚ)

Loňská návštěvnická sezona byla pro největší muzea v Libereckém kraji úspěšná.

Z muzeí v Libereckém kraji mělo v minulém roce nejvíce návštěvníků turnovské, kam zavítalo 62.596 lidí. „Je to zhruba o 400 více než oproti předchozímu rekordnímu roku 2019 a asi o 1500 víc než v roce 2022,“ řekl ředitel Muzea Českého ráje v Turnově Jan Prostředník. Podle něj k tomu přispělo i rozšíření muzea do sousední budovy, čímž získalo čtyři nové výstavní prostory a vylepšilo i své zázemí.

Jablonecké muzeum skla a bižuterie loni poprvé překonalo hranici 50.000 návštěvníků. „Měli jsme jich 54.565. Je to třikrát více než před deseti lety. Asi je to i tím, že je o nás více slyšet,“ uvedla ředitelka muzea Milada Valečková. Nadprůměrnou sezonu mělo loni Severočeské muzeum v Liberci s 56.465 návštěvníky. Toto muzeum je specifické tím, že výši zaplacení základního vstupného nechává v posledních letech na úvaze návštěvníků. „Dobrovolné vstupné se osvědčilo a chceme ho dále rozvíjet. Oproti loňskému roku máme nárůst návštěvnosti o cca 20 procent. Tržba za dobrovolné vstupné je 842.434 korun, plánovaný předpoklad byl poloviční,“ uvedl ředitel Severočeského muzea Jiří Křížek.

Spokojený s loňským rokem je i ředitel Vlastivědného muzea v České Lípě Zdeněk Vitáček. „Včetně všech našich poboček jsme měli 26.117 návštěvníků, což je asi o 1000 více než v roce 2022.“

(zdroj: Genus)

Zámek ve Stvolínkách povstává jako bájný Fénix z popela

Českolipsko bývalo bohatým krajem. Mimo jiné to dokazuje řada zámků, zámečků a dalších panských sídel, která jsou rozeseta po tamních obcích. Ne všechna měla šťastný osud, nevyjímaje zámek ve Stvolínkách.

Tomu však svítá jiskra naděje. Obec jej pozvolna, leč vytrvale opravuje, a to i za podpory Libereckého kraje.

Ten v loňském roce přispěl milionem korun na výměnu oken ve třetím nadzemním podlaží, doplnění dlažby v arkádách ve vjezdech západního a severního průčelí a opravy dlažby severního a části západního křídla zámku. „Obnovu zámku ve Stvolínkách kraj podporuje dlouhodobě. Snaha obce, které zámek patří, je obdivuhodná. Vždyť se jedná o malou obec. Přesto se pustila do obnovy. Nepochybuji o tom, že se to podaří. Za ty roky postupné obnovy je vidět velký posun,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

První zmínky o zdejších sídle coby újezdu Stvolenez pochází z konce 12. století. Ve 14. století byla ve Stvolínkách vystavěna gotická vodní tvrz s vodním příkopem (poprvé je doložena roku 1505). Na konci třicetileté války získal zámek pražský arcibiskup a kardinál Arnošt Vojtěch z Harrachu. Od té doby je život zámku úzce spojen s litoměřickým biskupstvím.

Správou panství byl pověřen litoměřický probošt, později první litoměřický biskup Maxmilián Rudolf Schleinitz. Renesanční zámeček pak nechal v letech

1655 až 1664 v barokním stylu přestavět a ten se stal biskupskou letní rezidencí. O bohatosti interiérové výzdoby vypovídají zejména zachované zbytky štukatury a fresek.

Po druhé světové válce sloužil zámek jako sklad a byty, plány přebudování na archiv a muzejní depozitář se neuskutečnily. Zámek je dnes prázdný – jen občas v něm obec pořádá akce – a po letech bez údržby jsou některé jeho části v havarijním stavu.

V předchozích letech nechala obec osadit chybějící okna v druhém patře, nádvoří získalo odvodnění a novou dlažbu, v prvním patře se opravily omítky a vyměnila okna. Mezi lety 2013 a 2023 podpořil Liberecký kraj obnovu zámku částkou převyšující pět a půl milionu.

/ Jan Mikulička, Liberecký kraj

mnichovohradištsko

VESELÁ – Barokní sochu sv. Jana Nepomuckého odvezl 2. listopadu z jejího místa na piedestalu na křižovatce se silnicí na Bakov na kraji Veselé akademický sochař Martin Kulháněk. Ten ve svém ateliéru od té doby pracuje na věrné kopii sochy, jež bude vyvedena z kamenného bloku, a to včetně hlavy, kterou originál postrádá. Vytvoření kopie umožní opětovné uložení originálu z poloviny 18. století do zámeckého lapidária, což zabrání další degradaci této památky. Radní se na podzim rozhodli pro nákladnější a trva-lejší ze dvou variant – náklady na kopii činí 260 tisíc korun. (Kamelot)

KLÁŠTER HRADIŠTĚ n/J – V sobotu 13. ledna zavítá do sálu obecního úřadu Lukáš Pavlásek. Jeho 90minutová one man show s podtitulem Češi, alkohol a Rock 'n' roll je klasickou standup comedy – jen komik a mikrofon.

Muzeum Mladoboleslavsko zahájí 16. ledna výstavu Příběh mince - Moneta Terra Bohemiae, která představí vývoj českého mincovnictví od doby laténské až po současnost.

Muzeum otevře své brány nejen příznivcům numismatiky, archeologie a historie, ale i milovníkům umění a starých technologií. Nová výstava přenese návštěvníky do počátků výroby prvních mincí na našem území. Představí mimo jiné devaluaci měny v průběhu staletí, připomene, jak jáchymovský tolar dobyl svět, a prozradí, v jakých obdobích docházelo k největšímu uschovávání pokladů mincí.

„Rozkrývání spleťtých smyček naší tisícileté historie je pro jeden vědní obor opravdu velké sousto. K poznání naší minulosti přispívá velkou měrou kromě archeologie, historie a dalších vědních oborů, rovněž numismatika, potažmo mince samotná, jako významný nositel cenných informací. Proto jsme věnovali této kapitole samostatnou výstavu,“ řekl archeolog Muzea Mladoboleslavsko Adam Kout.

„Výstava seznámí návštěvníka se spleťtým vývojem mincovnictví na našem území, s danou dobou a poměry. Provede válkami a nepokoji, při kterých nejčastěji docházelo k uschovávání pokladů. Představí bohatý výběr jednotlivých mincí a významných mincovních depotů nalezených v průběhu staletí na Mladoboleslavsku, vše zasazené do historického kontextu.“

Návštěvníky oslní záře bójského zlata. Nahlédnou pod pokličky plné denárů a pražských grošů. Zapátrají v kapsách a měšcích kupců. Pokochají se krásou zlatých dukátů a nádherou tolarů. Prozkoumají detaily ražeb s portréty panovníků, knížat a vévodů na nich vyobrazených. Konkrétně uvidí například unikátní poklad denárů Boleslava II., včetně mincovních závaží, několik depotů pražských grošů společně s nádobami, v nichž byly mince ukryty, i poklady z období třicetileté války. Ve výstavním sále bude shromážděno tisíce mincí.

Adam Kout k tomu dodal: „Každá ztracená mince a každý uschovaný poklad mají svůj vlastní příběh, který se alespoň ve zlomcích snažíme rozluštit. Čím větší byla jejich hodnota, tím citelnější ztrátu způsobila svému původnímu majiteli. Pohledem dnešního člověka je velký nález pokladu mincí pozitivní a vzrušující zprávou. Jaké však byly osudy lidí, kteří uschovali své životní jmění a již si jej nikdy nevyzvedli, zůstane navždy tajemstvím.“

Na mladoboleslavském hradě bude až do 28. dubna po krátkou dobu k vidění řada výjimečných zlatých a stříbrných mincí, včetně doposud nikdy neprezentovaných mincovních pokladů.

Zároveň je od 10. ledna otevřená výstava snímků Bohumila Rosenkranze *Mladá Boleslav z letadla*. Letecké fotografie najdete na arkádě v prvním patře do 28. dubna.

/ Pavel Šubrt, SM Mladá Boleslav

MLADÁ BOLESLAV Z LETADLA

**MUZEUM MLADOBOLSLAVSKA
10.1.-28.4. 2024**

 MUZEUM
MLADOBOLSLAVSKA
www.muzeummb.cz

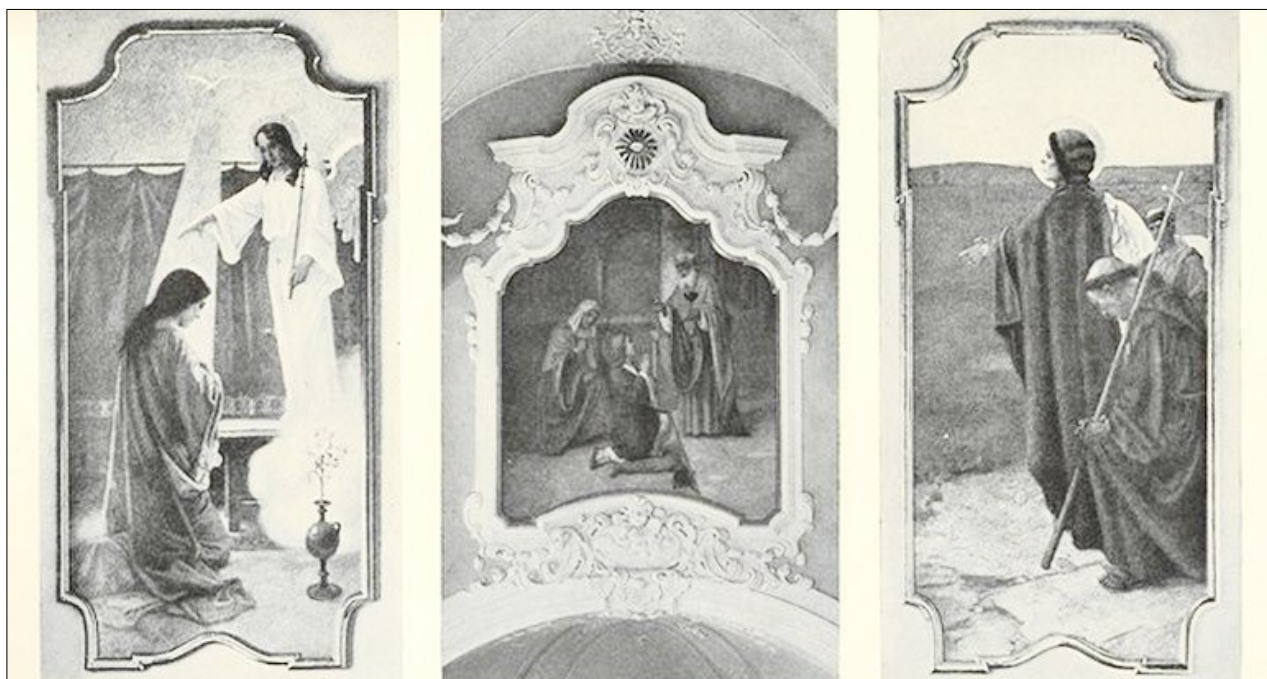
 Středočeský kraj

Staroměstské náměstí - Hrad I
Mladá Boleslav
10.00 - 17.00 (úterý-pátek)
9.00-12.00, 12.30-17.00 (sobota, neděle)

Gymnazisté z Mladé Boleslavi pátrají po obrazech ztracených před 100 lety

Gymnázium Dr. Josefa Pekaře v Mladé Boleslavi spustilo pátrání po trojici obrazů, které před více než 100 lety zdobily někdejší kapli v jeho budově.

Po několik desítek let byl jedinou stopou po malbách prázdný štukový rám v čele školní auly, počet ani podobu děl nikdo neznal. Historikovi a učitelé gymnázia Ladislavu Futterovi se ale v archivních fondech letos podařilo dohledat podobu ztracených obrazů. Studenti a vyučující se teď proto snaží dopátrat, kde malby skončily.

„Obrazy byly celkem tři: Zvěstování Panny Marie, Svatý Václav poprvé přistupuje ku svatému přijímání a Svatý Vojtěch se modlí za svou vlast. Malby objednal a také sám zaplatil katecheta Václav Davídek, jejich autorem byl akademický malíř a tvůrce mozaik Viktor Foerster,“ vysvětlil Ladislav Futtera. V roce 1921 byla ale kaple tehdejší státní reálky odsvěcena a přeměněna na aulu. Obrazy byly svěřeny a jejich stopy ve školních kronikách mizí. „Možná byly prodány, možná darovány a možná bohužel vyhozeny,“ dodává Futtera k jejich dalšímu osudu.

Podobu obrazů se podařilo znovu odhalit díky letošním oslavám 120 let budovy. Ladislav Futtera v jejich rámci připravoval odbornou publikaci a práce ho přivedla mimo jiné do dosud neprobádaného fondu bývalé státní reálky, pro níž neobarokní budova v mladoboleslavské Palackého ulici vznikla. Gymnázium, jehož vlastní historie sahá až do roku 1688, zde sídlí od vlny reforem a slučování škol ve 40. letech dvacátého století.

Gymnazisté věří, že obrazy se do současnosti dochovaly. „Václav Davídek v době rušení školní kaple ještě žil a působil v Praze,“ uvedl pedagog gymnázia Michal Bělka. „Obrazy mohly skončit kdekoli – v galerii nebo muzejním depozitáři, v soukromé sbírce nebo ve kterémkoli kostele, klášteře nebo kapli.“

To však zároveň znamená, že záběr pátrací akce je nesmírně široký. Studenti ze semináře multimediální tvorby se proto obrátili na širokou veřejnost v kampani HledameObrazy.cz .

/ Pavel Šubrt, SM Mladá Boleslav, foto: SOA Mladá Boleslav

výtvarno

Národní muzeum uvádí výstavu Baroko v Bavorsku a v Čechách

Přijďte do Historické budovy Národního muzea obdivovat řadu nikdy nevystavených nejvzácnějších uměleckých skvostů baroka české a bavorské provenience ze 17. a 18. století.

Společný projekt Národního muzea a Domu bavorských dějin, česko-bavorská zemská výstava, navazuje na výstavu v německém Řezně, navíc však přináší barokní poklady ze sbírek Národního muzea i od českých a zahraničních zapůjčitelů.

Vzácná přehlídka unikátních uměleckých děl uspořádaných do šesti tematických celků boří zažitá stereotypní představy o baroku jako o období temna a politických konfliktů a do popředí staví epochální rozmach prezentující obě země jako společný kulturní prostor propojený vzájemnou inspirací. Příběh baroka v Národním muzeu je přehlídkou vynikajících uměleckých děl, která představuje obě země, Čechy i Bavorsko jako součást jednotného prostoru barokní kultury ve střední Evropě. Výstava je ve čtyřech sálech Historické budovy Národního muzea členěna do šesti tematických částí. První

části je *Prolog: Světla a stíny*, druhá kapitola má název *Bouřlivé časy*, třetí část výstavy nese název *Prostor baroka: Velké staveniště*, čtvrtý oddíl má název *Barokní divadlo světa*, pátou částí výstavy je *Epilog: Baroko v Bavorsku a v Čechách* a poslední, šestou částí, jsou *Barokní skvosty ze sbírek Národního muzea*.

V expozici máte jedinečnou příležitost spatřit celkem 218 originálních, evropsky mimořádných sbírkových předmětů z oblasti malířství, sochařství, architektury, hudby, divadla i vědy, z nichž některé jsou opravdovými unikáty nedozírné hodnoty a některé budou vystaveny vůbec poprvé v historii. Jako například dřevořezba Kalvárie z piaristického kláštera v Praze na Novém Městě od Matyáše Brauna.

V jednotlivých sekcích výstavy si můžete prohlédnout i další jedinečné sbírkové předměty, jako jsou dřevorezba s vyobrazením Jana Nepomuckého v životní velikosti od autora Jana Brokoffa, zapůjčená z Muzea Šumavy, Dientzenhoferovský skicář z období kolem roku 1680, zapůjčený z Bavorského národního muzea v Mnichově, olej na plátně s názvem Bitva na Bílé hoře dne 8. listopadu 1620 od malíře Pietera Snayerse, zapůjčený z Bayerisches Armeemuseum, mramo-rová náhrobní deska v podobě kostry v životní velikosti ze salcburského muzea nebo alegorický obraz malíře Jacoba Gerritsze Loefa Lod' Církvě z muzea v Utrechtu.

K dalším výjimečným exponátům výstavy patří také Kostým Pallas Athény, antické bohyně moudrosti a války, ze Státního hradu a zámku Český Krumlov, obraz Podobizna šlechtice v alegorickém kostýmu z koňského baletu La Contesa dell'Aria e dell'Acqua ze Státního zámku Rájec nad Svitavou, dvojportrét Fridricha Falckého a Alžběty Stuartovny, rozměrná malba Ferdinand II. s pohledem na Pražský hrad nebo lamelový trojportét Bernad Ignác z Martinic.

Zajímavý tematický soubor předmětů tvoří architektonické modely z německých sbírek a modelletta ze sbírek českých. Unikátní je například otevíratelný dřevěný model evangelického kostela Nejsvětější Trojice v Řezně z roku 1627 nebo model dřevěné divadelní scény, která byla vestavěna do areálu letní jízdárny Pražského hradu. Sekci modellett reprezentuje model malířského díla v drobném měřítku k nástropní malbě knihovního sálu jezuitské koleje Klementinum v Praze ze sbírek Národního muzea.

Zcela novou kapitolou výstavy, kterou můžete spatřit pouze v Praze, jsou *Barokní skvosty ze sbírek Národního muzea*, které ukrývají řadu mimořádných památek jako například dámské barokní střevíce nebo kytaru se zalomeným krkem. Pozoruhodný je také soubor exponátů z bývalého **Matematického**

muzea, původně založeného při staroměstské jezuitské koleji Klementinum ve 20. letech 18. století, nejstaršího veřejného muzea v českých zemích a jednoho z nejstarších v Evropě. To uchovávalo mechanické přístroje, cizokrajné a domácí přírodniny i nejrůznější kuriozity. Jejich část dnes náleží Národnímu muzeu. Vedle velkých českých sbírkových institucí jako je Národní muzeum, Národní

památkový ústav, Národní galerie v Praze, Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze, Arcibiskupství pražské nebo Správa Pražského hradu se na výstavě objeví exponáty z vlastnictví menších organizací, měst, far nebo od soukromých vlastníků. Podobně je tomu i v případě zahraničních zapůjčitelů z Německa, Rakouska a Holandska.
Výstava potrvá do 8. května.

pozdní sběr

TURNOV – Vznik integrovaného výjezdového centra v Turnově má reálnější obrysy. Kraj podepíše memorandum o spolupráci integrované výjezdové centrum pro hasiče, dopravní policii i záchrannou službu vyrosté v turnovské oblasti Vesecko v sousedství silnice I/10. Krajští radní včera k tomuto projektu odsouhlasili znění memorand – jedno podepíše kraj s Ministerstvem vnitra a druhé s hasiči, policisty, zdravotníky a městem Turnov.

„Projekt se připravuje už šest let. V únoru roku 2017 jsme podepsali smlouvu o spolupráci s krajskými hasiči a zdravotníky, ke které se poté přidalo i krajské policejní ředitelství a město Turnov. O projektu jsme jednali také s generálním ředitelem hasičů Vladimírem Vlčkem a ministrem vnitra Vítem Rakušanem. Ze znění schválených memorand ze včerejšího jednání krajské rady vyplývá, že investujeme 260 milionů korun bez DPH do výstavby objektu. Podmínkou ale je obdržení dotace od Ministerstva vnitra ve výši 110 milionů korun a další kompenzace týkající se majetkových převodů ze státu na kraj,“ uvedl hejtman Půta. Kraj zajistí na své náklady stavbu až do fáze vydání pravomocného kolaudačního rozhodnutí a zápisu do katastru nemovitostí. Poté bude jednat s Hasičským záchranným sborem Libereckého kraje za účelem směny vlastnických práv.

„Konkrétně se jedná o budovu bývalého Skloexportu v Liberci, současnou stanici turnovských hasičů a bývalou hygienickou stanici v České Lípě. Tyto objekty bychom měli převzít do svého majetku. Nově vzniknuvší integrované výjezdové centrum bude mít ve vlastnictví Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje,“ dodal Zbyněk Miklík, náměstek hejtmana pro resort ekonomiky, majetku, investic, veřejných zakázek a informatiky.

Projektová dokumentace k výstavbě IVC Turnov je nyní téměř dokončená a v současné době pokračuje lhůta pro nabytí právní moci na stavební povolení pro příjezdovou komunikaci, která byla pro celý projekt klíčová.

Předpokládaný harmonogram výstavby IVC Turnov:

- Předání projektové dokumentace (01/2024)
- Kontrola předané projektové dokumentace a příprava na vypsání veřejné zakázky (02/2024)
- Zahájení veřejné zakázky (03/2024)
- Ukončení veřejné zakázky (07/2024)
- Podpisy všech smluv (stavba, koordinátor BOZP a TDS) (08/2024)
- Předání staveniště a zahájení prací (09/2024)
- Výstavba celého areálu IVC (18 měsíců) (09/2024 až 03/2026)
- Odstraňování vad a příprava na kolaudaci (04/2025 až 05/2026)
- Kolaudace celého areálu IVC (06/2026)
- Nastěhování interiérového vybavení do všech objektů (05/2026 až 07/2026)
- Možné zahájení provozu celého areálu IVC (08/2026 až 09/2026)

/ Filip Trdla

TURNOV –

EGYPT

Prodejní výstava obrazů, reprodukcí a fotografií

ALENA VITÁKOVÁ PRAHA

GALERIE GRANÁT

Turnov, náměstí Českého ráje 4
LEDEN - BŘEZEN

pondělí	10,00 - 12,30	13,00 – 17,00
úterý – pátek	9,00 - 12,30	13,00 – 17,00

